

Perevestlus

- **Loomisaasta:** 2020
- **Sihtgrupp:** varane murdeiga (11-15 a)
- **Elluviimise keskkond:** kriminaal-justiitssüsteem
- **Elluviijad:** täiendusõppe läbinud piirkonnapolitseinikud
- **Ennetustegevus sisaldab:** politseiametniku päringut andmebaasidest, vestluse korraldamist lapsevanema ja lapsega, politseiametniku ühetunnist struktureeritud vestlust lapse ja lapsevanematega, vajadusel info edastamist lastekaitsetöötajale ning täiendusõpet ja vahendeid
- **Ennetustasand:** näidustatud ennetus
- **Märksõnad:** haridusprobleemid (sh kehvad akadeemilised tulemused ja koolist puudumine), õigusrikkumiste ennetus, riskikäitumise ennetus, uimastiennetus

- **Eesmärk:** teha struktureeritud vestluses lapse ja perega kindlaks juhtumi sisu ning hinnata, kas pere vajab lisatuge ja kas pere suudab ära hoida õigusrikkumise kordumise
- **Läbis Ennetuse teadusnõukogu hindamise:**
2025

Ettepanekud uurimiseks:

- Uurida **tegevuse vastuvõetavust kõigi osaliste seas** (noored, lapsevanemad, elluviijad). Uurida, kuidas osalejad ja elluviijad tajuvad perevestluse õiglust, kasulikkust ja koormust.
- Analüüsida **perevestluse sobivust ja kasu haavatavates sihtrühmades** (nt erivajadusega noored, vaimse tervise probleemidega noored, venekeelsed noored, maapiirkondade pered). Vajaduse korral kohandada meetodika neile rühmadele sobivaks (nt tõlked, ligipääsetavus, tugiisikud) ja hinnata, kas sekkumine neid tahtmatult ei välista.
- **Täpsustada mõõdikuid** nii esmaste kui ka teiseste tulemusnäitajate hindamiseks (nt vanemliku järelevalve muutus, noore hoiakud, protseduurilise õigluse tajumine, korduvrikkumine 6–12 kuu jooksul) ning testida kasutatavate skaalade usaldusväärsust ja sobivust Eesti konteksti.
- **Kaasata teaduspartnerid uuringute kavandamisse ja elluviimisesse**, et tagada uuringute metoodiline kvaliteet (uurimiskavand, valimi moodustamine, andmete statistiline analüüs) ning toetada tulemuste avaldamist teadusajakirjades ja rakenduslikes raportites.
- Mõelda läbi **tegevuse ja uuringute eetika- ja andmekaitseenõuded**, sh informeeritud nõusoleku kogumine osalejatelt.
 - o Tavapärase praktika osana koguda osalejatelt teadusuuringute eetikanõuetele vastav informeeritud nõusolek, et andmeid saaks kasutada uurimise eesmärgil.
- Alustada **süsteemset andmekogumist ennetustegevuse elluviimise, osalejate profiili ja mõju** kohta, et selgitada välja asjaolud, mis mõjutavad tulemuslikkust.
 - o Siduda elluviimine süsteemse mõju- ja protsessihindamisega. Mõelda läbi, mis andmeid kogutakse perevestluse mõju (nt korduvrikkumine, hoiakud, pere roll) ja protsessi (kavakohasus, kättesaadavus, rakendustäpsus) kohta ning kavandada koostöös teaduspartneriga sobiv uuringukavand.
 - o Kavandada eksperimentaalne või pooleksperimentaalne uuring tegevuse tulemuslikkuse hindamiseks.
- Parandada **ennetustegevuse elluviimise kavakohasust ja kvaliteeti**, mis mõjutab nii osalejate kogemust ja rahulolu kui ka tegelikku tulemuslikkust.
 - o **Kirjeldada perevestluse toimimise loogikat**, sh selgitada seosed ennetatava probleemi → mõjutatavate tegurite → tegevuse → esmase ja teisese mõju vahel. Siduda toimimise loogika koolitusmaterjalide, juhendite ja aruandlusega. See aitab elluviijatel ühtemoodi mõista, miks

perevestlust tehakse.

- o Valmistada elluviijaid ette **ühtse koolitus- ja toetussüsteemi alusel**, tagada kavakindlad järelkoolitused, supervisioon ja kovisioon, ning toetada tööd selge kvaliteedihindamise raamistikuga

Ettepanekud kasutamiseks:

- o ● [Ennetuse teadusnõukogu](#) soovitab täpsustada **rollijaotus politsei ja sotsiaalvaldkonna vahel**.
Analüüsida, mis juhtudel on perevestluse elluviimine realistlik piirkonnapolitseiniku tööriist ja mis juhtudel on otstarbekas kaasata vestluse elluviimisse peretöötaja või muu sotsiaalvaldkonna spetsialist. Siduda otsused ressursside jaotusega.
 - o ● **Vähendada elluviijate halduskoormust** ja vaadata üle perevestlusega seotud aruandluskohustused, et dokumenteerimine oleks võimalikult lihtne ja integreeritud olemasolevatesse süsteemidesse. See aitab vältida olukorda, kus tegevust tajutakse eelkõige lisakohustuse, mitte töövahendina.
 - o ● Rakendamise ja mõju hindamise vaatest on **järjepidev rahastus kriitiliselt tähtis**, sest võimaldab tegevuse süsteemset rakendamist kui teaduspõhist uurimist ja arendamist.
-